

Історія з географією і бібліотеками

Понад місяць, з першого дня війни, 24 лютого, і до кінця березня, Чернігів був у блокаді, піддавався щоденним обстрілам і бомбардуванням, на околицях йшли бої з російськими агресорами. Частина області була тимчасово окупована. Лише коли на кінець березня агресори були викинуті з Чернігівщини, місто і область почали відновлення нормального життя. Поволі, нелегко і непросто, адже війною було завдано величезних руйнувань, збитків. У Чернігові було знищено або пошкоджено чимало житла, і багатоповітряні, й індивідуальний сектор, найперше на околицях. Значних руйнувань і пошкоджень зазнала інфраструктура, насамперед комунальні мережі – газові, електричні, водогін і каналізація.

Крім іншого, постраждали і заклади культури, розміщені в основному в центрі міста. Вороги обстрілювали чи бомбили або наугад, або прагнули знищити адміністративні будівлі, а натомість «прилітало» в розташовані неподалік інші заклади.

Основні заклади культури біда оминула. Цілі найдавніші з них, які вже є пам'ятками історії та культури, яким іде друге століття, – обласна філармонія, Молодіжний театр. Вцілів на центральній площі обласний театр ім. Т. Шевченка, вже теж історична будівля, якій понад пів століття.

Натомість дуже постраждали бібліотеки, причому, головні. Обласна бібліотека для юнацтва, що поруч зі стадіоном, взагалі розбита прямим попаданням авіабомби. Як, до речі, і сам стадіон – розбомблений, такий, що не підлягає відновленню. Буде споруджено новий.

А бібліотеку вирішено відновити, адже це красива старовинна будівля, якій іде друге століття, пам'ятка історії та архітектури. Там свого часу був Музей старожитностей Сіверського краю. Але руйнування значні, хоч ти бери, як дехто пропонує, та й розбирай будівлю по камінчику, а потім складай наново. Книги, обладнання, які вціліли, вже вивезено. Питання, коли почнеться відновлення будинку?

Звичайно, у нашого міста зараз незлічені проблеми по загоюванню ран війни. Те ж житло, і це насамперед, також згадані комуналізації, виробничі об'єкти, які теж постраждали. Але паралельно треба відновлювати і заклади культури. Адже російські дикунки, які хваляться своєю великою культурою, хоч це в історії і та культура великою мірою створювалася іншими народами, в тому числі нашим, нині показали себе просто як варвари. Заклади культури на окупованих територіях росіяни не просто нищили, а ще й грабували.

Та ближче до наших справ, тих же бібліотек. Постраждали і дві головні наші бібліотеки. Обласна універсальна наукова імені В. Короленка, а також Центральна міська ім. М. Коцюбинського, яка також є центральною міською бібліотечною системою, що охоплює кільканадцять закладів по місту.

Обласна бібліотека постраждала під час артилерійських обстрілів. Верхній поверх цього красивого історичного будинку, що в самому центрі міста, зазнав значних руйнувань:

сама будівля, обладнання закладу, книжковий фонд.

Щодо бібліотеки ім. Коцюбинського, що теж у центрі міста. За якісь 15 метрів від будівлі, у дворі, вибухнула велика авіаційна бомба. Це буквально за три дні після початку війни. Вибухнула між бібліотекою і дитячою стоматологічною поліклінікою, яка теж на такій же відстані від вибуху. В поліклініці розбило дах, значні пошкодження всередині, знищено недешево медичне обладнання. Заклад зараз тут не працює, перенесено в інші місце.

Міській бібліотеці вибух теж за-

но з другого поверху на перший, у коворкінг, який чудом майже не постраждав. Це великий зал при вході в бібліотеку. І загалом створення такого коворкінгу, як центру для проведення різних заходів, спілкування, з гарним ремонтом, новим обладнанням, – це був один з численних проєктів, здійснених бібліотекою в попередні три роки.

Але що ж далі? На порозі зима. Будинок, особливо другий поверх, за суттю, аварійний, принаймні, потребує дуже серйозного відновлення. І на порозі зими поки що без діючого опалення.

Обласна бібліотека для юнацтва

вад великих руйнувань, такою потужною була бомба і такою сильною вибухова хвиля. Саме ця хвиля пройшла вздовж всього приміщення. Трішки «географії». Цей двоповерховий будинок стоїть вздовж вулиці, донедавна Кирпоноса, нині переіменованої на Княжу. З неї і парадний вхід. Якщо дивитися на нього, то вибух був у дворі зліва. Вибухова хвиля пройшла по обох поверхах, пошкодила стіни, перегородки, вибила частину дверей і багато вікон. Причому, такою була сила вибуху, висадило вікна не лише з торцевої стіни, з боку вибуху, а навіть зі стіни, що дивиться на вулицю Княжу. Звичайно ж, всередині побило все, що можна: сходи, меблі, стелажі, постраждав книжковий фонд.

Одна з найтяжчих руйнацій – вибухом розбито дах з того боку, де впала бомба. Під ним, на другому поверсі, – великий, головний читальний зал бібліотеки. Можете уявити, до чого це призвело в перші дні і тижні після трагедії, наприкінці зими і початку весни. Другий поверх бібліотеки аварійний, не працює.

І не менша біда – пошкоджено систему опалення. Вона потребує серйозного відновлення.

Вже у квітні працівники бібліотеки вийшли на роботу, ті з них, які не стали біженцями, за кордон чи по Україні (а в березні з міста вирвалися, попри блокаду, мало не половина мешканців). Але в перші тижні робота зводилася до розчищення завалів у приміщенні, на яке всередині, за словами самих працівників, було страшно глянути.

Тим не менше, вже в середині травня бібліотека відновила обслуговування читачів. Імпровізований абонемент книговидачі перенесе-

Тепер невеликий відступ. В інтернет-газеті «Українська правда» днями з'явилася цікава замітка. Зазначу, що саме видання резонно вважають чи не найбільш авторитетною і потужною інтернет газетою країни. Створив УП у 2000 році Георгій Гонгадзе. Однак, ця публікація, в структурному підрозділі «Української правди» – УП Життя, викликає ряд запитань. Даю її повністю.

Окупанти зруйнували Чернігівську центральну бібліотеку: Мінкульт збирає кошти на відновлення

У Чернігові окупанти пошкодили центральну бібліотеку імені М. М. Коцюбинського. Через це будівля бібліотеки потребує реставрації, повідомили на Facebook-сторінці Міністерства культури та інформаційної політики.

Окупанти влучили у бібліотеку ще 27 лютого під час авіабомбардування Чернігова.

Через це у будівлі пошкоджено дах, стіни, відсутні вікна, вибито внутрішні перегородки та двері.

Також наслідком руйнування стало знищення системи опалення, через пошкодження втрачено і частину фондів бібліотеки.

«Для реставрації будівлі, ремонту даху, стін, заміни автентичних вікон та дверей необхідно понад 4,5 мільйона гривень», – йдеться в повідомленні.

Мінкульт запустив платформу збору коштів допомоги для відновлення та реставрації Чернігівської центральної бібліотеки імені М. М. Коцюбинського. Долучитись можна за посиланням.

Михайло Загородній,
журналіст УП Життя.
26 жовтня 2022.

Обласна бібліотека ім. Короленка

Міська бібліотека ім. Коцюбинського

Перше, що здивувало, – така авторитетна газета напугувала з ілюстрацією, дала фото не бібліотеки ім. Коцюбинського, а бібліотеки ім. Короленка. Ось воно, перше фото. Друге фото – одна з картин руйнації дійсно в міській бібліотеці. Додам, для ілюстрування, і третє фото – розбомблена обласна бібліотека для юнацтва.

Як могла газета допустити такий очевидний «прокол»?

Але буває. Натомість виникають інші запитання, і вони вже до обласної і міської влади.

Перше: звідки в замітці взялася така сума для відновлення міської бібліотеки – 4,5 мільйона гривень? Роботи дійсно тут немало, але чи не завищена ця сума?

Друге: чи дійсно Міністерство так уже взялося за фінансування цих робіт? Держава, звичайно, виділяє значні кошти постраждалим регіонам, ось і на нашу область вже виділено майже пів мільярда гривень, будуть і ще кошти. Але яку долю фінансування виділить місто, при всіх його невідкладних потребах? Все ж, ідеться про відновлення міського комунального закладу?

Чи буде також якась фінансування від закордонних спонсорів? Скажімо, від тої ж Франції, повноважна делегація якої недавно була в Чернігові і з якою місто уклало угоду про партнерство. Цілком можливо, що Франція, одна з провідних держав у світовій культурі, захоче допомогти не «загалом» місту, а саме сфері культури. Днями з візитом в Україну був президент Німеччини Штайнмайер. Побував і на Чернігівщині. А наш президент Зеленський попросив гостя допомогти саме Чернігівщині. Можливо, допоможуть і ще де-

які країни. Так, в інтернеті пройшла інформація, що готові допомогти нашим закладам культури Польща і Литва. То ж чи очікується таке цілкове фінансування саме на культуру від зарубіжних спонсорів?

До речі, щодо потреби у коштах. Чи зроблено за ці пів року міською владою належний аналіз руйнування міської бібліотеки, відтак фінансових потреб на її відновлення? Те ж саме стосується і двох згаданих поруйнованих обласних бібліотек, але то вже власність і компетенція обласної влади. Ми зараз говоримо про місто.

Звичайно, навіть на рівні експертів, проєктів, тобто ще до самих робіт (хоч можна вважати це і початком робіт), наші відповідні служби звикли дерти добрі гроші із замовників за ці послуги. Але все ж, чи зроблено такий аналіз, а не просто – там треба підшукати, тут вставити вікно. Знову запитання до міської ради.

Що маємо зараз, на порозі зими? Дві найбільш нагальні проблеми: відновити опалення і вставити вікна, великі, не дешеві. Власне, спершу вікна, бо як вмикати опалення у великій будівлі, де замість вікон – натягнута плівка. Минув вересень, минув жовтень. Що далі? Бібліотеці реально «світить» зимівля без опалення. Зайве й говорити, як тут буде працівникам і відвідувачам. Але така зимівля «добиватиме» книги, а фонд і так пошкоджений вибухом. Аж пів року замерзання книг, потім пів року відтавання в теплу пору – це біда для книг, це вогкість, грибок і псування друкованих видань.

Запитання, запитання... Що скаже міська рада? Чи нема чого?

Петро АНТОНЕНКО

Прилуцькі поетичні читання

Цей цікавий захід відбувся 26 жовтня у Прилуцькій центральній міській бібліотеці імені Любомири Забашти. Ініціювали його самі прилуцькі поети, а найперше Валентина Грибенко, а також бібліотека, де вирує культурницьке життя і яку очолює креативна, енергійна Людмила Зубко. Директорка (на фото) також була учасницею зустрічі. Ще одним ініціатором став редактор нашої газети Петро Антоненко, котрий не раз

виступав у цьому чудовому закладі. Він і цього разу виконав під гітару свої бардівські пісні. читав власні вірші. Свої вірші читали прилуцькі поети. Голова міського Клубу українських поетів.

На фото: учасники читань (зліва направо) Валентина Грибенко, Валентина Пошкурлат, Світлана Коробова, Лідія Скотнікова, Тетяна Шевченко.

